

Delårsrapport per 30 april 2019 Västerås Stad

2019-05-28

Innehållsförteckning

Omvärld och ekonomi.....	3
Befolkning	3
Bostäder	4
Verksamhetsutveckling och viktiga händelser	4
Måluppfyllelse.....	8
Styrkort.....	8
Finansiella mål	9
Strategiska utvecklingsområden	10
Ekonomisk utveckling	11
Balanskravsresultat	13
Realisationsvinster.....	13
Exploatering.....	13
Resultaträkning staden	14
Skatteintäkter	14
Finansnetto.....	14
Balansräkning staden.....	15
Sammanfattning av nämndernas ekonomi.....	16
Åtgärdsplaner	18
Resultat per nämnd per april	21
Prognos 2019 per nämnd	22
Investeringar.....	23
Bolag och kommunalförbund	24
Sammanfattning av respektive bolags delårsrapport 2019	24
Bolagens resultat	30
Sammanfattning av respektive kommunalförbunds delårsrapport 2019	30
Kommunalförbundens resultat	32
Bilagor	33
1. Nämndernas åtgärdsplaner i tabell.....	33
2. Åtterrapportering av uppdrag.....	33

2019-05-28

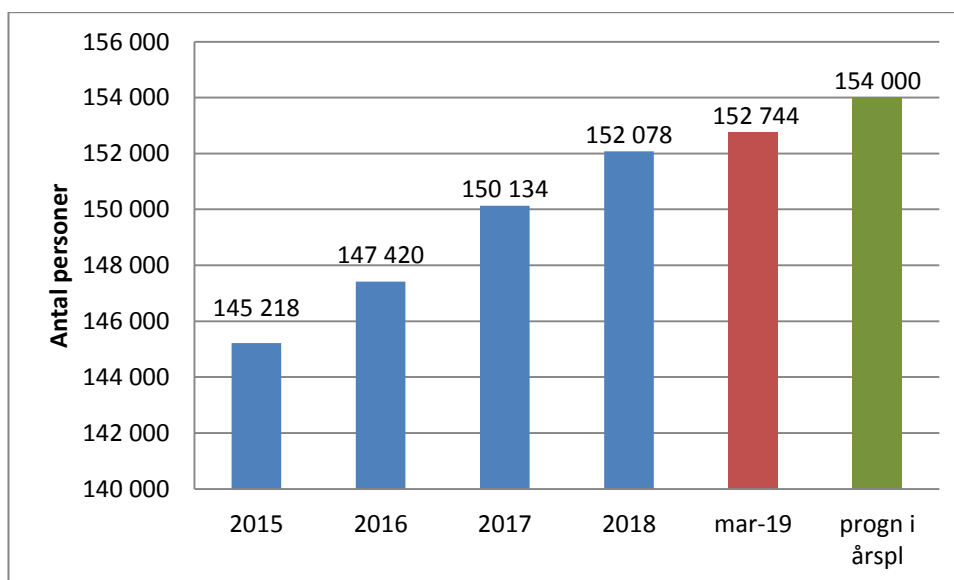
Omvärld och ekonomi

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, bedömer att konjunkturen börjar mattas av. BNP-tillväxten bedöms falla till 1,4 procent för 2019 från 2,4 procent 2018. Den låga BNP-tillväxten förklaras av sjunkande bostadsinvesteringar och en svag utveckling för övriga investeringar inom näringslivet. Den långa perioden av stigande sysselsättning ser ut att upphöra under 2019, men inbromsningen går långsamt. Arbetade timmar väntas minska under 2019.

Utmaningarna ökar i kommunsektorn till följd av den demografiska utvecklingen med allt fler barn, unga och äldre. Behoven av skola, vård och omsorg ökar. När skatteintäkterna framöver kommer att öka långsammare får kommunerna svårt att hantera de ökade behoven.

Arbetslösheten i Västerås för öppet arbetslösa är lägre 2019 än 2018. I snitt har 2 941 personer varit arbetslösa januari till april och vecka 18 var det 2 894 personer. 3 295 personer var samma vecka i arbetsmarknadsprogram, vilket är något högre än snittsiffran för 2018.

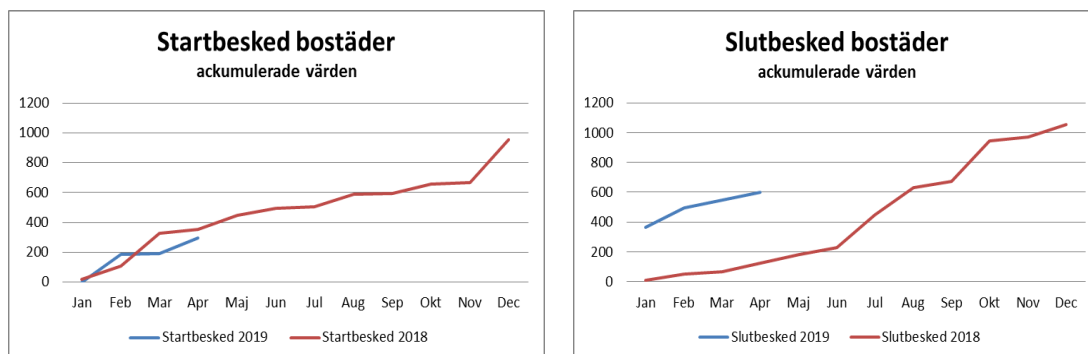
Befolkning

Befolkningen har ökat med 666 personer sedan årsskiftet. Största ökningen beror på ett invandringsöverskott på 310 personer. I årsplanen är befolkningsökningen för 2019 räknad på 1 900 personer.

2019-05-28

Bostäder

426 bostäder har fått startbesked januari till april 2019 och 599 har fått slutbesked. Totalt har 382 bostäder färdigställt under perioden. 72 % är hyresrätter. Hyresrätterna finns på Öster Mälarstrand, Bäckby, Gideonsberg och Skälby. Nio av lägenheterna är LSS-bostäder. Det är en större differens mellan åren gällande antalet med slutbesked och antal färdigställda, då 193 bostäder rapporterades som färdigställda 2018 men inte fick slutbesked förrän i år. Processen ska därför ses över. 242 bostäder har påbörjats i år, varav 97 lägenheter i trygghetsboende på Öster Mälarstrand.

Verksamhetsutveckling och viktiga händelser

I de verksamhetsplaner som nämnderna beslutat om inför 2019 beskrivs den verksamhetsutveckling som är nödvändig att göra för att klara de utmaningar vi står inför. I nämndernas delårsrapporter redovisas status för de pågående aktiviteterna.

I flera förvaltningar pågår ett utvecklingsarbete till följd av den omorganisation som gjordes inför 2019 då tre styrelser lades ner.

Stadsledningskontoret och servicepartner slogs samman till en förvaltning under kommunstyrelsen. Arbetet med omställning och att forma den nya förvaltningen kommer att pågå under hela 2019. Arbetet har även startat att se över nuvarande finansieringsmodell för administrativa stödprocesser i syfte att förenkla modeller och samtidigt skapa incitament för effektivitet. Sociala nämndernas förvaltning avvecklades och förvaltningen för egenregion Västerås stad vård och omsorg och den nya vård- och omsorgsförvaltningen bildades. En stor del av utvecklingsarbetet handlar om att få ihop de arbetsätt och kulturer som fanns i de gamla förvaltningarna till nya gemensamma arbetsätt och kulturer. Ansvar för teknisk produktion som tidigare organiserades under styrelsen för stöd, fritid och entreprenad har lagts i linje under tekniska nämnden. Ett arbete pågår med att utveckla processer, arbetsätt och kultur, samt att få en tydlig ansvarsfördelning.

2019-05-28

Beställarenheten inom vård- och omsorgsförvaltningen konstaterar nödvändigheten och nyttan av avtalsuppföljningar. Utvecklingsmöjligheter har identifierats i form av en tätare dialog med leverantörer/utförare i uppföljande, informerande och utvecklande syfte.

Breddinförandet av sammanhållen journal i samarbete med Region Västmanland är inlett och under kvartal 1 2019 har Zethelius korttidsenhet och all hälso- och sjukvårdsverksamhet i Skultuna kommunaldelsförvaltning implementerat regionens journalsystem.

Ett flertal beredningar har hållits om att införa en ny ersättningsmodell för hemsjukvård. Utredningsarbetet pågår ännu och målsättningen är att en ny ersättningsmodell ska vara klar till årsskiftet.

Ett nytt uppdrag har getts till vård- och omsorgsförvaltningen som handlar om att i nya riktlinjer för biståndsbedömning återkomma med förslag som ger hemtjänstkunden och hemtjänstpersonalen frihet att besluta om innehållet vid det beslutade hemtjänstbesöket.

Ett stort och omfattande arbete har genomförts med anledning av den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

En fördjupad förstudie för att införa digitala lås i ordinärt boende har genomförts och äldrenämnden har fattat beslut om upphandling och implementering. Upphandlingsarbete gällande digitala trygghetslarm och digital tillsyn i ordinärt boende är påbörjat.

Rationaliseringskrav kan innebära att personaltätheten per barn i förskolorna beräknas bli lägre och att organisationsförändringens förväntade effekter uteblir.

Förskolenämnden har tagit beslut om avslut av pedagogisk omsorg i kommunal regi per den 31 juli 2019, då verksamheten under flera år dragits med organisatoriska svårigheter och personalbrist.

Ny läroplan för förskolan (lpfö18) är beslutad och börjar gälla från och med 1 juli 2019. Implementering pågår i de kommunala förskolorna, kring det pedagogiska innehållet i läroplanen, men även kring roller och ansvar. Förskollärares ansvar är tydligare utpekade i läroplanen medan andelen legitimerade förskollärare har sjunkit i de kommunala förskolorna. Dessutom ökar andelen medarbetare utan utbildning för barn.

Skolinspektionens enkäter till elever och vårdnadshavare i de kommunala grundskolorna visar på en förbättring vad gäller tillit till elevens förmåga, förhindrande av kränkningar och anpassning efter elevens behov. Det som visar en klar försämring jämfört med 2018 är elevens upplevelse av studiero. Det är och kommer fortsättningsvis vara ett fokusområde för att utveckla en kvalitativt god undervisning. Elevens upplevelse av trygghet, delaktighet och inflytande ligger i stort sett i linje med tidigare års resultat. Stora skillnader finns dock mellan olika skolor och skolorna gör själva en analys av sitt resultat och planerar därefter

2019-05-28

insatser för att förbättra utvecklingsområdena. Insatser görs genom att stärka rektors pedagogiska ledarskap, förfinas det systematiska kvalitetsarbetet, stärka förutsättningar för ett väl fungerande elevhälsoarbete samt stärka skolans förutsättningar för att utveckla eleverns ansvar och inflytande över utbildningen.

Andelen legitimerade och behöriga lärare ökade något 2018 i den kommunala grundskolan. Ett fortsatt arbete kommer att göras för att bibehålla och öka andelen framöver.

En ny modell för verksamhetsuppföljning kommer att genomföras första gången i augusti 2019. Det innebär ett sätt att komma närmare varje skolas resultat, analys och behov.

Skolenkätens resultat för gymnasiet kom under april månad och visar på små förändringar för skolenheterna. Större skolenheter har generellt sett lägre resultat på nöjdhet, delaktighet och inflytande än vad mindre skolenheter har. Generellt sett är även pojkar mer nöjda med sin skola än vad flickor är. Det har under året pågått ett arbete med att minska antalet F hos eleverna genom att jobba med utpekade utvecklingsområden och stärka den kollegiala samverkan.

På riksplanet är arbetsmarknadsområdet i gungning och ansvarsfrågan mellan stat och kommun är idag oklar. Inom utbildning och arbetsmarknad pågår arbete på tjänstemannanivå för att formatera arbetsmarknadsarbetet för att fånga upp de arbetssökande och skapa förutsättningar för långsiktig hållbar egenförsörjning.

Eftersom individ- och familjenämnden prognosticerar ett mycket stort underskott mot budget vilket innebär att stort fokus på åtgärder för att minska kostnaderna. Det har under flera år varit extremt svårt att bemanna tjänster inom nämndens område, och stort fokus har legat på att få medarbetare på plats och skapa stabila arbetsgrupper. På de flesta håll har arbetet gett resultat och fokus kan nu flyttas till att också arbeta mer strategiskt för att utveckla arbetssätten.

Barn- och ungdomsvården har allt fler inkommande ärenden att hantera. Ökningen har fortsatt under det första tertialet 2019, med störst ökning av anmälningar avseende ungdomar. Regionens rapport liv och hälsa unga visar att fler unga uppgav att de mår sämre 2017 än 2014. För individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsvård får det en stor påverkan på berörda familjer, medarbetarnas arbetsbelastning och ökade vårdkostnader. Både myndighetsutövningen och öppenvården har svårigheter att hantera ärendeökningarna, vilket får konsekvensen att utredningar och biståndsbeslut ligger ofördelade lång tid. Myndighet och öppenvård arbetar gemensamt för att utveckla alternativ till placeringar. Goda exempel är insatserna SIG (social insatsgrupp), hemmastöd samt observationsutredning i hemmet, som bidrar till både bättre och billigare vård. Åtgärder som dessa för en ekonomi i balans har gett god effekt, men har inte kunnat motverka en ökad kostnadsutveckling beroende på det ökade inflödet av barn och unga som behöver vård och stöd.

2019-05-28

Antal boenden för ensamkommande barn i egen regi har minskat till tre då ensamkommande barn fortsätter att minska i antal. Ytterligare ett väntas kunna stänga under hösten 2019.

Inom våld i nära relation har ökningen av inkommande ärenden varit mycket stor, en dubbling på bara ett par år. Samtidigt har en omfattande personalförstärkning inom området gjort att placeringar i skyddad boende kunnat hållas nere.

Det är färre personer med missbruk som placeras vid behandlingshem eller vid institution. Förvaltningen har hittat ett väl fungerande arbetssätt i att skapa lösningar tillsammans mellan socialkontor och öppenvård vilket gör att fler bereds vård på hemmaplan. Vuxenvårdens utmaning är för närvarande det stora antalet boendeplaceringar vid externt drivna boenden. Dessa sker oftast efter en behandlingshemsvistelse i väntan på en lägenhet. Då bostadsbristen är stor tar det tid för människor att få en egen lägenhet.

Under 2018 ökade resandet med kollektivtrafik med 5,2 procent eller 600 000 resor till 12,3 miljoner resor. Flera linjer behöver få en ökad turtäthet under rusningstider. Det finns det stor efterfrågan på en ny linje till Gäddeholm som föreslås starta hösten 2020.

Efter att tjälen släpper greppet uppstår det lätt potthål och andra ojämnheter i vägnätet. Det finns även en mängd grävningar som legat öppna under vintern i väntan på att kunna återställas när varmassa från asfaltverket kan levereras vid varmare väder. Då vintern har tagit hårt på vägarna har en extra satsning från kommunstyrelsen gjorts för att laga potthål.

Mark och Exploatering deltar i arbetet med utvecklingen av bostadsbyggnadsprocessen för en effektiviserad och kvalitetssäkrad process. Under 2019 kommer teknik och fastighetsförvaltningen att implementera nytt system för planerat underhåll. Samtliga på förvaltningen arbetar med att föra över data, såsom installationer, utförda underhållsåtgärder, kommande underhållsåtgärder samt status på fastigheterna.

Nya Lögarängsbadet invigs 8 juni, byggnation av innebandyarena fortskrider enligt plan. Avvecklingen av Kristiansborgsbadet är genomfört. Arbetet med att skapa en arena för skate, parkour och boule samt gym pågår. Projektering av en ny friidrottsanläggning utomhus som ska ersätta Arosvallen är igång.

Den nya aktivitetsytan på Bäckby kommer färdigställas under 2019.

Efterfrågan på fler båtplatser för fritidsbåtar i vatten och på land ökar. I avvaktan på genomförande av Lövudden-hamnen planeras en utökning av båtplatser vid Gäddeholm.

Kulturnämnden har av kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå en samlad organisation för hantering av föreningsstödet. Kultur- och idrottsförvaltningen har i uppdrag att utreda hur de bemannade öppettiderna vid biblioteken skulle kunna

2019-05-28

öka, samt föreslå hur verksamhet med s.k. pop-up- bibliotek skulle kunna införas vid t ex Erikslund.

Kulturnämndens verksamheter blir i allt större utsträckning föremål för statlig styrning genom utökad lagstiftning och statliga initiativ, vilket påverkar verksamhetens innehåll och kvalitet. Hot och våld mot personal i samband med svåra samtal, orosanmälningar och konflikter är något som har ökat inom kultur- och fritidsverksamheternas verksamheter.

Fortsatt fokus på verksamhetsutveckling och digitaliseringsarbetet blir extra viktigt då det på sikt bedöms kunna ge ökad kundnytta och högre effektivitet. Insatser för ökad digitalisering pågår inom flera verksamhetsgrenar. Ett exempel är inom bygglovsansökningar och en e-tjänst kopplat till överförmyndarens verksamhetssystem.

Ett viktigt led i miljö- och hälsoskyddsarbetet är att följa upp och utvärdera resultatet av nämndens tillsyn. Det är viktigt att se att tillsynsinsatserna ger effekt och att de insatser som ger störst effekt på hälsa och miljö prioriteras.

Under första kvartalet har överförmyndarnämnden i Västerås stad upparbetat ett samverkansavtal med Sala kommun som ska till beslut i respektive kommunfullmäktige under året, så att samarbetet kan starta under hösten.

Måluppfyllelse

Fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning består av tre delar:

- Styrkort med överripande mål för fyra perspektiv
- Finansiella mål
- Strategiska utvecklingsområden med konkreta mål

Styrkort

Styrkortet fångar att vi gör de förflyttningar som är nödvändiga för att utföra vårt uppdrag i riktning mot de övergripande målen. Det görs utifrån fyra perspektiv och det finns ett övergripande mål för var och ett.

▪ **Vi har nöjda kunder och invånare**

I det här perspektivet är det kunden och deras upplevelse av Västerås stad i fokus. Är de nöjda med vår leverans, vårt bemötande och upplevs vi som tillgängliga för dem?

▪ **Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat**

Kvalitetsperspektivet är stort och handlar om hur vi utför och levererar våra tjänster, att vi har effektiva processer och levererar rätt kvalitet. Systematiskt kvalitetsarbete, innovation och utveckling är viktiga beståndsdelar.

2019-05-28

- ***Vi har ekonomi i balans***

Ekonomiperspektivets fokus ekonomi i balans, nu och över tid, att verksamheterna ska klara de finansiella målen och vara kostnadseffektiva. Verksamhetens planering måste ta hänsyn till långsiktiga konsekvenser.

- ***Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens***

Medarbetarperspektivet betonar att vi måste ha rätt kompetens för att leverera så bra verksamhet som möjligt. Engagerade medarbetare är en förutsättning för det. Genom engagerade medarbetare blir vi en attraktiv arbetsgivare som kan attrahera fler och kompetenta medarbetare. Kompetensförsörjningsprocessen går hand i hand med styrkortets perspektiv.

Alla styrelser och nämnder ska i sina styrkort beskriva hur de ska nå de övergripande målen genom att visa vad de måste fokusera på för att nå målen (kritiska framgångsfaktorer) och hur de ska mäta att de rör sig åt rätt håll (indikatorer). Till indikatorerna ska också mål sättas. På förvaltnings- och enhetsnivå fastslås aktiviteter för arbete i riktning mot målen.

Uppföljning av styrkortet görs tre gånger per år: i två delårsrapporter och i en årsuppföljning som presenteras i årsredovisningen. Innehållet i de olika uppföljningarna har olika fokus. I den här delårsrapporten ligger tyngdpunkten på förvaltningarnas och enheternas aktiviteter och, om det är möjligt, nämndens indikatorer. Det här är den första uppföljningen av styrkort som görs i det nya verktyget Hypergene och än så länge görs endast en översiktlig bedömning utifrån nämndernas uppföljning.

De allra flesta aktiviteterna är påbörjade, flera är klara eller har kommit en god bit på väg. Än är det för tidigt att dra slutsatser om måluppfyllelse med bedömningen är att arbete sker i riktning mot målen.

I respektive nämnds delårsrapport finns fullständig uppföljning av styrkorten per 30 april.

Finansiella mål

För att klara Västerås stads långsiktiga åtaganden har kommunfullmäktige beslutat om tre finansiella mål:

- ***Västerås stads soliditet ska vara minst 40 procent***

Någon avstämning av målet kan inte göras i delårsrapporten då ingen prognos görs på balansräkningen där underlag för beräkningen hämtas. Målet stäms av i årsbokslutet.

- ***Västerås stads resultatmål i driftbudgeten över tid, exkl. realisationsvinster, ska uppgå till 2,5 procent***

Resultatet ska ligga på en nivå som inte urholkar det egna kapitalet eller gör att Västerås stad får låna pengar för att finansiera alla investeringar.

2019-05-28

Resultatet beräknades i budget 2019 till 2,0 procent. Prognosen visar ett resultat på 0,4 procent när jämförelsestörande poster räknas bort. Målet beräknas därmed inte att nås.

▪ ***Västerås stads upplåning för stadens investeringar ska inte överstiga 1 miljard kronor***

Västerås stad har ingen låneskuld för den av kommunalskattemedel finansierade verksamheten.

Strategiska utvecklingsområden

Fyra strategiska utvecklingsområden är beslutade för 2015-2019. En slutredovisning presenteras för kommunfullmäktige i juni i samband med att nya strategiska utvecklingsområden ska beslutas. Här presenteras en sammanfattning av resultat och måluppfyllelse från slutredovisningen.

▪ ***Kraftsamling för att minska miljö- och klimatpåverkan***

Utsläppen av fossila växthusgaser fortsätter att minska både för Västerås kommungeografiska område och för kommunkoncernen. Mellan 1990 och 2016 har utsläppen minskat för det kommungeografiska området med 48 procent. Hälften av utsläppen står energisektorn för och då främst fjärrvärmeproduktionen.

För kommunkoncernen har utsläppen fram till 2018 minskat med 54 procent. Utsläpp som ingår är energi, drivmedel och livsmedel.

Kostnader har hanterats inom ordinarie budgetram och inga avvikelser har rapporterats.

▪ ***Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten***

Utvecklingsarbetet har slutrapporterats till kommunstyrelsen i december 2018 tillsammans med en samhällsekonomisk analys. Några av slutsatserna och rekommendationerna är:

- Skapa verksamhetsnära ledningsgrupper i utvalda områden för kommunal samverkan och ingång för samverkansparter.
- Upprätta lokala handlingsplaner tillsammans med boende och andra lokala aktörer för att stärka den sociala hållbarheten.
- Utveckla samverkan för trygghet genom modellen EST - Effektiv samordning för trygghet.
- Fördela de kommunala förebyggande insatserna med stöd av en hållbarhetsanalys på bas-, kompensatorisk- och extraordinär nivå.
- Utveckla modellen för tjänstedesign för att öka relevans och resultat av kommunal verksamhet i stadsdelarna.

2019-05-28

- **En sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö**

Målet har varit 4 500 bostäder 2016-2019. 1000 bostäder per år 2016-2017 och 1 250 bostäder per år 2018-2019.

År 2016 färdigställdes 895 och 2017 1 120 bostäder, vilket är över målet om 1000 bostäder/år. År 2018 färdigställdes 1 075 bostäder. Till och med mars 2019 har 527 bostäder färdigställts, vilket indikerar att antalet färdigställda bostäder kommer överstiga 1 000. Målet om 4 500 bostäder för perioden kommer dock troligtvis ändå inte att uppnås.

Det bostadsbyggande som har skett under det strategiska utvecklingsområdets tid är en kraftig ökning från tidigare år.

- **Höja kunskaps- och kompetensnivån i Västerås**

Det strategiska utvecklingsområdet har under periodens ändrats från de ursprungliga målområdena och handlingsplanen. Under 2018 har utvecklingsområdet förts ihop med satsningen "Skola först". Satsningens första fas är genomförd enligt plan, med behovsdialoger med berörda som pedagoger, barn och ungdomar samt koncernens förvaltningar, skapande av samverkansmodell, identifiering av utmaningar, igångsättning av övergripande aktiviteter.

En första uppföljning av de nya målen kommer att ske i juni 2019. Genom fullmäktiges nya beslut kommer området att fokusera ännu mer på kunskapsresultaten än tidigare. Under 2019 kommer konkreta insatser utifrån de nya målen att verkställas.

Ekonomisk utveckling

Resultatet för perioden januari till april är ett överskott på 102 mnkr. I det ingår 124 mnkr i ökade intäkter i finansnettot, som beror på ändring av redovisningsprinciper. Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning, som trädde i kraft 1 januari 2019, ska det verkliga värdet för finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring bedömas varje månad. För Västerås stad innebär detta aktier och fonder i pensionsfonden, Kulturfonden och Asköviksfonden.

Semesterlöneskulden har ökat från årsskiftet med 126 mnkr. Skulden byggs på fram till semesterperioden, då den minskar när semester tas ut. I prognosen bedöms semesterlöneskulden öka med 15 mnkr.

2019-05-28

Resultat januari-april mnkr	102
<i>Exkludering av resultatpåverkande poster</i>	
Orealiserade värden på finansposter	-124
Realisationsvinster fastighetsnämnden	-17
Exploatering	-3
Semesterlöneskuldsökning jan-april	<u>126</u>
Resultat exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	84

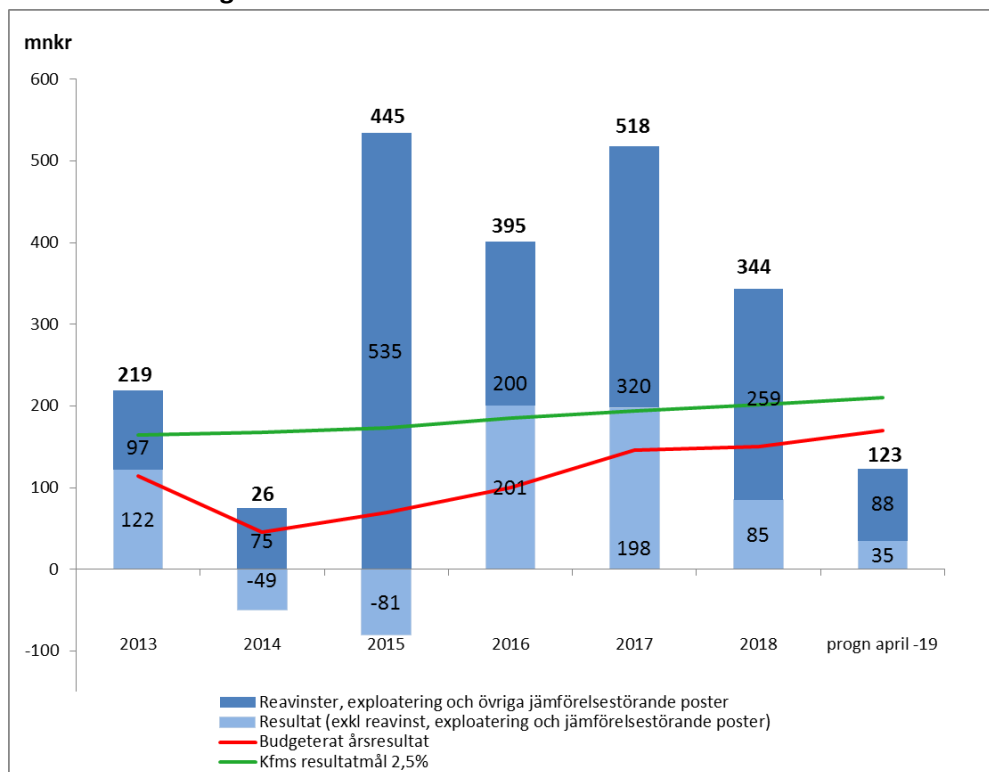
Utan de jämförelsestörande posterna och semesterlöneskuldsökningen är resultatet i april ett överskott på 84 mnkr, jämfört med periodens budget på 85 mnkr.

Årsprognosen totalt för Västerås stad är 123 mnkr. I prognosen finns jämförelsestörande poster som räknas bort för att få ett rättvisande resultat. Realisationsvinsterna liksom exploateringsvinster är i prognosen samma som utfall för perioden, 17 mnkr respektive 9 mnkr. Orealiserade vinster för finansposter är bedömda till 50 procent av värdeökningen per april vilket blir 62 mnkr. Exklusive dessa poster på 88 mnkr blir prognosen för 2019 endast 35 mnkr. Detta ska jämföras med årets budget på 170 mnkr. Resultatet i förhållande till skatteintäkterna blir i så fall 0,4 procent vilket är långt under målet på 2,5 procent. Budgeten för året är satt till 2 procent.

Prognostiserat resultat 2019	123
<i>Exkludering av resultatpåverkande poster</i>	
Orealiserade värden på finansposter	-62
Realisationsvinster fastighetsnämnden	-17
Exploatering	<u>-9</u>
Resultat exklusive jämförelsestörande poster, mnkr	35

Nämndernas prognos visar ett underskott på -121 mnkr mot budget. I aprilprognosen är det endast kommunstyrelsen och fastighetsnämnden som visar en prognos med en positiv avvikelse mot budget. Övriga nämnder har en prognos på budget eller under budget. Störst problem finns fortsättningsvis i individ- och familjenämnden som har en prognos på ett underskott mot budget på -119 mnkr. Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden har också ett stort prognostiserat budgetunderskott på -25 mnkr, liksom nämnden för personer med funktionsnedsättning som prognostiserar -21 mnkr. Tekniska nämndens prognos är -10 mnkr och äldrenämndens -5 mnkr.

2019-05-28

Resultatutveckling från 2013**Balanskravsresultat**

Det beräknade balanskravsresultatet är 44 mnkr. I balanskravet är realisationsvinster och orealiserade värden av finansiella tillgångar inte med. Beräknat balanskrav minskar därför resultatet med 79 mnkr. Det betyder att balanskravsresultatet sjunker jämfört med föregående år. Det var 332 mnkr 2017 och 143 mnkr 2018.

Realisationsvinster

Fastighetsnämnden har sålt fastigheter och bostadsrätter med realisationsvinster på 17,2 mnkr. Cirka hälften av summan härrör från en större tomtförsäljning.

Exploatering

Prognos 1 sätts till samma som budget. Årets första projektuppdatering med vinstavräkning sker per 31 augusti i samband med rapportering av delår 2 2019. Utfallet i april var 2,3 mnkr och budgeten för 2019 8,5 mnkr.

2019-05-28

Resultaträkning staden

Resultaträkning	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Års- budget	Års- prognos	Prognos- avvikelse
Sa Intäkter	691	669	22	1 993	2 008	15
Sa Kostnader	-3 438	-3 315	-123	-10 028	-10 112	-84
Avskrivningar	-93	-99	7	-298	-298	-1
Verksamhetens nettokostnader	-2 839	-2 745	-94	-8 333	-8 403	-70
Skatteintäkter	2 353	2 361	-8	7 085	7 059	-26
Generella bidrag och utjämningsbidrag	452	453	-1	1 360	1 372	12
Verksamhetens resultat	-34	69	-104	112	28	-84
Finansiella intäkter	182	59	124	176	233	57
Finansiella kostnader	-46	-39	-6	-118	-138	-20
Summa Resultat	102	89	14	170	123	-47

Skatteintäkter

Skatteprognosen från maj är 8 431 mnkr för 2019, vilket är 14 mnkr lägre än budget. En orsak till budgetavvikelsen är att byggbonusen togs bort där det i budgeten finns en intäkt på 25 mnkr. Skatteintäkterna är 26 mnkr lägre och utjämningsbidraget är 37 mnkr högre än budgeten. Nya skatteprognoser kommer i juni och augusti.

Finansnetto

Stadens finansnetto är 137 mnkr per april. Budget för perioden är 19 mnkr. Den huvudsakliga förklaringen till det stora överskottet är marknadsvärdet av realiserade vinster för pensionsfonden, Asköviksfonden och Kulturfonden enligt ny lagstiftning. Exklusive dessa bokningar är finansnettot för april 14 mnkr. Prognosen för året är lagd på 94 mnkr. I den prognosen ligger ett antagande om att de realiserade vinsterna vid årets slut är 50 % av utfallet i april. Prognosen för internbanken är på 45 mnkr, vilket är lite bättre än budget, borträknat utdelning från bolagen som inte kommer att ske för de helägda bolagen i Stadshus AB. Räntekostnaderna för lån och ränteswappar har tillsammans ökat med 6,8 mnkr jämfört med budget, men möts av 6,8 mnkr i ökade ränteintäkter. Utebliven utdelning innebär en minskning av intäkter på 28 mnkr.

2019-05-28

Balansräkning staden

Balansräkning, mnkr	Årets IB	Jan - apr	Periodens UB
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillg	0	1	1
Mark, byggnader o tekn anlägggn	4 578	186	4 764
Maskiner o inventarier	210	-11	199
Finansiella anläggningstillg	11 481	358	11 840
Förråd mm	-20	1	-19
Fordringar	631	-131	500
Kortfristiga placeringar	621	443	1 064
Kassa och bank	1 702	-109	1 593
Summa tillgångar	19 202	739	19 941
Eget kapital, Avsättningar och skulder			
Eget kapital exkl årets res	-6 866	-318	-7 184
Årets resultat	-344	0	-344
Avs pensioner o likn förplikt	-418	-14	-432
Andra avsättningar	-241	0	-241
Långfristiga skulder	-7 196	18	-7 178
Kortfristiga skulder	-4 137	-323	-4 459
Summa eget kapital, avsättningar & skulder	-19 202	-636	-19 838
Periodens resultat	0	102	102

Staden växer och som en följd av det ökar fastighetsbeståndet. Även bolagen expanderar och det gör att de finansiella anläggningstillgångarna ökar men även den kortfristiga skulden (internbanksverksamheten).

Den nya kommunala redovisningslagen innebär att marknadsvärdering ska göras på finansiella tillgångar och på grund av en stark börs har marknadsvärdet på pensionsfonden ökat kraftigt, men det är inget som realiseras eftersom det är en långsiktig placering. En omräkning har också skett på värdet fram till 2018-12-31 och har påverkat eget kapital positivt.

Sammanfattning av nämndernas ekonomi

Sammanlagt beräknar nämnderna ett underskott på -121 mnkr. I resultatet finns realisationsvinster från fastighetsförsäljningar med 17 mnkr.

Individ- och familjenämnden har per april ett underskott på -27 mnkr. I prognosen beräknas nämnden göra ett underskott på -119 mnkr för den kommunalt finansierade verksamheten, medan den statliga flyktingverksamheten beräknas göra ett överskott på 46 mnkr mot budget. Orsakerna är dels obalansen på 45 mnkr i budgeten, som inte har fördelats till verksamheterna och där beslutade åtgärder saknas. Andra orsaker är samma som tidigare, ökade kostnader för barn- och ungdomsvård och missbruksvård för vuxna. På grund av ett högt inflöde av ärenden bland barn och unga så finns fortfarande ett behov av att ha inhyrda konsulter, vilket är fördyrande. Antalet placeringar av barn och unga har ökat och kostnaderna för placeringarna är högre än budget. Det är ett fortsatt stort behov av konsulentstödda familjehem inom barn och ungdomsområdet. Totalt beräknas barn- och ungdomsvård få ett budgetunderskott på -45 mnkr. Vuxenvården bedöms avvika med -11 mnkr där missbruksvården står för huvuddelen av underskottet. Det är även höga kostnader för skyddsplaceringar för personer utsatta för våld i nära relationer. Budgeten för våld i nära relation bedöms överskridas med -6 mnkr. För flyktingverksamheten kommer det vid utgången av 2019 bli ett större överskott från flyktingverksamheten. Överskottet är beräknat till 46 mnkr, som är en engångseffekt för 2019 och 2020. Orsaken är det höga antalet flyktingar som anlände 2016 och 2017, där överskott kan uppstå då det går att fylla grupper för olika insatser.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden lämnar en prognos på minus -25 mnkr mot budget mot utfallet i april som är minus -5 mnkr. I prognosen finns en post på 5 mnkr i form av retroaktiv underskottskompensation till en fristående utförare.

Det är även beräknat bli fler elever i gymnasiet än budgeterat, vilket gör ett budgetunderskott på -12 mnkr. Den kommunala gymnasieskolan har dock färre elever och i kombination med högre lokalkostnader prognostiseras ett budgetunderskott på -8 mnkr. Även den kommunala vuxen- och yrkeshögskoleutbildningen har en negativ prognos på -2 mnkr beroende på återkrav av statsbidrag och uteblivna starttillstånd. Ett antal enheter har behov av stora effektiviseringsåtgärder för att nå sin fastställda budget. De enheter som har besparingskrav har upprättat åtgärdsplaner för att förbättra sin ekonomi. Dessa åtgärdsplaner innehåller främst åtgärder kopplat till personalbesparingar och samordning av resurser med andra enheter, minskade kostnader för material med mera.

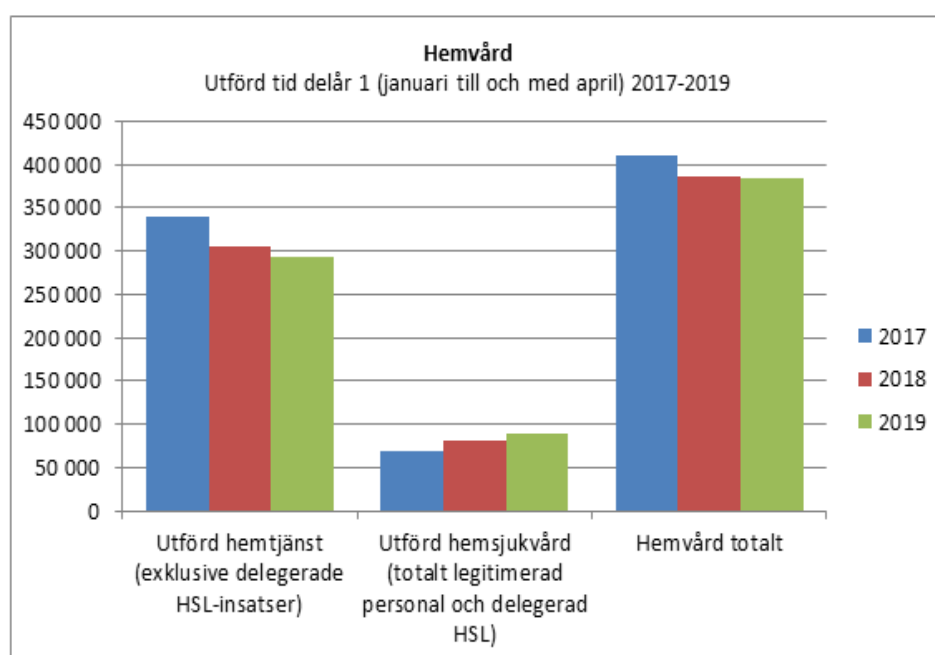
Äldrenämnden har för perioden en budgetavvikelse på -9 mnkr, vilket är något sämre än vad det borde vara på grund av periodisering av personalkostnader. Det finns även engångskostnader, så att periodresultatet borde vara -2 mnkr.

2019-05-28

För helåret lämnas en prognos på en budgetavvikelse på -5 mnkr. Det är stora skillnader i nämndens verksamheter, där verksamheten stöd i ordinärt boende visar en prognos på minus -13 mnkr varav hemvården med hemtjänst och hemsjukvård står för -14 mnkr. Inom hemvården har egenregiverksamheten en budgetavvikelse på minus -28 mnkr medan beställarverksamheten minskar underskottet genom ett överskott på 14 mnkr. Överskottet inom beställardelen beror på lägre antal hemtjänsttimmar. Hemtjänsttimmarna minskade men i en lägre takt än tidigare. Antalet utförda timmar hemsjukvård ökade med 11 procent under det första delåret 2019 jämfört med 2018. Både timmar utförda av legitimerad personal och delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser ökade.

En mindre avvikelse på 3 mnkr finns inom verksamheten särskilt boende.

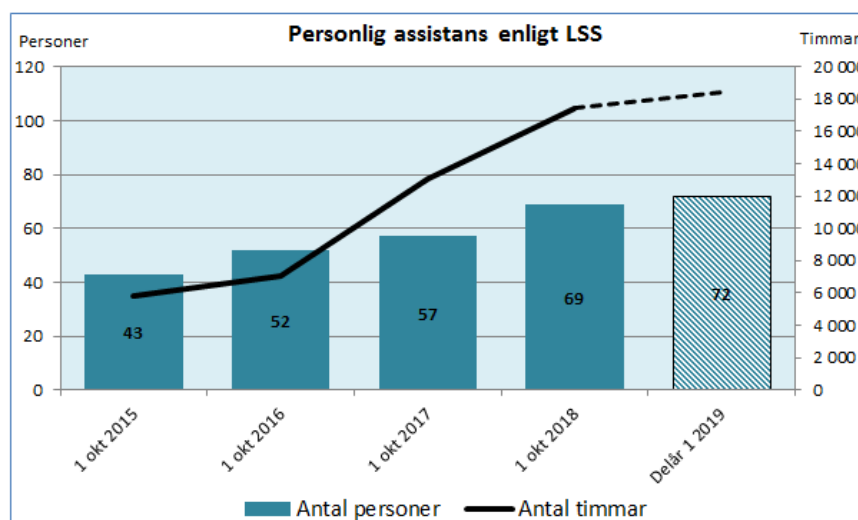
Överskott finns även inom beställardelen beroende på att satsningar inom 140-punktsprogrammet kommer att kosta 2 mnkr av avsatta 14 mnkr 2019.

37 procent av hemvårdstimmarna utförs i egen regi.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har ett resultat per april på -11 mnkr mot budget. Underskottet förväntas bromsa och stanna på -21 mnkr. Underskottet finns huvudsakligen i verksamheter inom LSS, där personlig assistans står för -11 mnkr. Såväl antal personer som antal timmar ökar. Även köpta placeringar för vuxna beräknas göra ett underskott på -13 mnkr. Nämnden kan inte tillgodose behoven för mycket komplex problematik på hemmaplan.

2019-05-28

Tekniska nämndens resultat per april är en mindre budgetavvikelse på -0,8 mkr, medan prognosen tyder på ett större underskott på -10,1 mkr. Orsakerna till prognosen är fördringar i vinterväghållningen på 7,5 mkr för både snöröjning och sandupptagning på grund av växlingar i vädret med många utryckningar som följd. Dessutom har Mälarenergi börjat ta ut en avgift för att hantera vägdagvatten, vilket inte fanns med i nämndens budget. Kostnaden beräknas till 2,5 mkr 2019.

Byggnadsnämnden har en mindre negativ avvikelse per april mot budget. I prognos för helåret bedöms resultatet sluta med en budgetavvikelse med -2 mkr. Den avmattning som börjat ske i byggkonjunkturen kommer att påverka nämnden främst genom minskade bygglovsintäkter. Detaljplanering och lantmäteri påverkas inte i samma omfattning. Byggbonusens borttagande och generella effektiviseringar gör att nämnden har svårt att hålla sin budget 2019.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har ett utfall för perioden som är positivt mot budgeten beroende på periodiseringar. För helåret är prognosen ett underskott på 4 mkr beroende på omställningskostnader i samband med avveckling av driften av Kristiansborgsbadet. Övriga verksamheter bedöms att nå ett resultat i balans med budget för 2019.

Åtgärdsplaner

Individ- och familjenämnden har tagit fram åtgärder för ca 50 mkr varav 30 mkr av dessa finns i budgeten för 2019. Följande kostnadsminskningar har realiserats till och med april 2019:

Vård i nära relation 8,3 mkr. Genom en stabil arbetsledning och ordinarie medarbetare på plats har enheten fått förutsättningar till att kunna arbeta mer systematiskt med klienterna, och klienterna har fått rätt vård och stöd utifrån behovet. Möjligheten att hinna arbeta med uppföljning på ett sätt som tidigare

2019-05-28

inte mäktades med, och hjälpa de vidare i sin behandlingsprocess har bidragit till att klienterna inte behövt ha längre placeringstider än vad som är skäligt utifrån behovet.

Missbruk 6,6 mkr. Den största effekten som återfinns är lägre antal placeringar på behandlingshem och institution för denna målgrupp. Genom den omorganisation som genomfördes inför 2018, har förvaltningens myndighetsutövning och öppenvård getts förutsättningar till att tillsammans kraftsamla kring sina gemensamma klienter, och erbjuda rätt vård utifrån behovet. I den förra styrningsmodellen med beställar/utförare-modellen var detta inte möjligt.

Barn- och ungdom 4,8 mkr. Genom de förutsättningar som den nya förvaltningen har getts i och med omorganisationen har verksamheterna getts möjligheten att samverka över gränser kring målgruppen och klienterna. Den största effekten som realiserats inom målgruppen för barn och ungdomar är i samband med framtagande av nya arbetssätt kring processerna familjestöd och observationsdel i utredning. Genom dessa nya arbetssätt, har resultatet blivit att utredningsplaceringar för barn och familjer har kunnat förhindras.

Medarbetare 5,5 mkr. Genom skapandet av mindre enheter har chefer getts ökad möjlighet att arbeta nära sina medarbetare, vilket har varit en bidragande faktor till att den externa personalomsättningen har minskat. ARUBA är den kompetensförsörjningsmodell som används, där förvaltningen arbetar systematiskt utifrån modellen med att behålla och utveckla sina medarbetare. På så vis har konsulter kunnat avslutas och nämnden har haft minskade merkostnader för konsulter.

Totalt har 25 mnkr i kostnadsbesparingar genomförts. Dessa åtgärder finns med i nämndens prognos på -119 mnkr.

Nämnden för personer med funktionshinder beräknar ett underskott mot årets budget med 21 mnkr. Åtgärdsplaner har nu upprättats för de enheter som avviker från budget. Utmaningen för området inom LSS är att bemanna utifrån att kunderna är på daglig verksamhet dagtid, och då behövs ingen personal på boendena. Dessutom pågår ett arbete för att minska antalet delade turer samtidigt som önskad tjänstgöringsgrad, vilket medför att antalet heltider ökar. Fokusering på ökad samverkan mellan daglig verksamhet och boenden vad gäller schemaläggning genomförs under 2019. Under de senaste åren har daglig verksamhet expanderat i takt med nya kunder. Inför 2019 prognostiseras en minskning beroende på minskat antal kunder. Bemanningen är därmed i fas och det ekonomiska resultatet lägre än tidigare år.

I **äldrenämndens** arbete med att komma i balans i särskilda boenden optimeras schemaläggningen på detaljnivå, ses processer över, görs en översyn av mängd och materialval avseende förrådsartiklar, säkerställs och utökas aktiviteter som genererar intäkt samt arbetar man aktivt för att nå tillfredsställande resultat vid rekrytering av legitimerad personal. I hemtjänsten görs bedömningen redan nu att budgeten inte kommer att vara möjlig att nå. Där blir istället åtgärdernas fokus på

2019-05-28

att säkra att enheterna håller i de tidigare åtgärderna som beslutats, analysera orsaker till utfallet och göra en framtidsbedömning i syfte att hålla underskottet under kontroll.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett underskott på -10 mnkr för den kommunala utföraren. Det ekonomiska utgångsläget innebär behov av betydande åtgärder för att erhålla en ekonomi i balans. En handlingsplan tas nu fram som bygger på att få en ekonomi i balans på sikt. För att få bärkraftiga enheter med förutsättningar att få en ekonomi långsiktigt i balans behöver större åtgärder göras kring enhetsstrukturer, lokaler, programutbud och inriktningar samt samarbete för samordningsvinster med andra aktörer. Befolkningsprognosen visar att den kommunala utföraren kan förväntas få cirka 160 fler elever per år de kommande åren. Genom att i största möjliga mån utnyttja befintliga resurser kommer denna utveckling hjälpa till att förbättra de ekonomiska förutsättningarna. Bekymmersamt är dock den stora ökningen av lokalkostnader där nämnden endast erhållit en mindre del i kompensation samtidigt som nämnden erhållit rationaliseringskrav.

Ett antal enheter har behov av stora effektiviseringsåtgärder för att nå sin fastställda budget. Enheternas förutsättningar för detta var utmanande och prognosen visar att den fastställda budgeten per enhet inte uppnås. De enheter som har besparingskrav har upprättat åtgärdsplaner för att förbättra sin ekonomi. Dessa åtgärdsplaner innehåller främst åtgärder kopplat till personalbesparingar och samordning av resurser med andra enheter, minskade kostnader för material med mera. Personalkostnaderna har sedan 2017 minskat med drygt 4 % trots en volymökning med drygt 2 %. Det innebär en minskning med cirka 28 årsarbetare. Fler personer är i omställning. Sedan flera år tillbaka har ett arbete skett för att minska övriga kostnader där IT, läromedel och måltider är de största kostnadsposterna. Läromedelskostnaden per elev har till exempel minskat med knappt 40 % sedan 2014.

En sammanställning av åtgärdsplaner finns i bilaga 1.

2019-05-28

Resultat per nämnd per april

Nämnder	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse
Äldrenämnden	-502	-493	-9
Nämnden för funktionsnedsatta	-279	-268	-11
Förskolenämnden	-332	-326	-6
Grundskolenämnden	-606	-613	7
Utb o Arb.markn.nämnden	-278	-273	-5
Skultuna kommundelsnämnd	-38	-37	-1
Individ- och familjenämnden	-314	-274	-40
Individ- och familjen, flykting	13	0	13
Nämnd Idrott, fritid och föreb	-93	-100	7
Kulturnämnden	-63	-65	2
Tekniska nämnden	-155	-154	-1
Fastighetsnämnden	13	3	10
Fastighetsnämnd, exploatering	3	1	2
Fastighetsnämnden, reavinster	17	0	17
Kommunstyrelsen	-61	-70	9
Byggnadsnämnden	-8	-8	0
Miljö- o Konsumentnämnden	-7	-7	0
Överförmyndarnämnden	-6	-5	-1
Valnämnd	0	-2	2
Kommunrevision	-1	-2	0
Centralt staden	-143	-58	-86
Totalt staden	-2 839	-2 745	-94

Individ- och familjenämnden visas på två rader för att flyktingverksamheten ska synas separat. Fastighetsnämnden är på samma sätt uppdelad på tre rader för att reavinster och exploateringsverksamheten ska kunna läsas separat.

Nämndernas resultat för april är sämre än budget för perioden. Orsaken till den stora avvikelsen för centrala poster är Ks-reserver som inte ska röras. Andra poster som ingår i saldöt är semesterskuldsökning på -126 mnkr och orealiserade vinster på 124 mnkr. Plussaldon för perioden finns för realisationsvinster och flyktingmottagande.

2019-05-28

Prognos 2019 per nämnd

Nämnder	Utfall 2018	Årsbudget	Prognos	Prognos- avvikelse
Äldrenämnden	-1 440	-1 539	-1 544	-5
Nämnden för pers m funktionsneds	-815	-826	-847	-21
Förskolenämnden	-950	-975	-977	-1
Grundskolenämnden	-1 790	-1 889	-1 889	0
Utb o Arb markn nämnden	-777	-825	-849	-25
Skultuna kommunaldelsnämnd	-114	-117	-117	0
Individ- och familjenämnden	-902	-818	-938	-119
Individ- och familjenämnd, flykting		0	46	46
Nämnd Idrott, fritid och föreb	-171	-266	-270	-4
Kulturnämnden	-189	-196	-196	0
Tekniska nämnden	-413	-438	-448	-10
Fastighetsnämnden	11	7	7	0
Fastighetsnämnden, exploatering	113	9	9	0
Fastighetsnämnden, reavinster	185	0	17	17
Kommunstyrelsen	-203	-211	-208	3
Byggnadsnämnden	-27	-26	-28	-2
Miljö- o Konsumentnämnden	-20	-22	-22	0
Överförmyndarnämnden	-9	-15	-15	0
Valnämnd	-7	-5	-5	0
Kommunrevision	-4	-5	-5	0
Nedlagda styrelser	-2			
Centralt staden	-262	-175	-124	51
Totalt staden	-7 786	-8 333	-8 403	-70

Nämndernas prognoser för 2019 är sämre än i marsrapporten. Exklusive centrala poster är verksamhetens prognos -121 mnkr. Det är främst individ- och familjenämndens problem som fortsätter, men även utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden beräknar ett större underskott, liksom nämnden för personer med funktionsnedsättning.

2019-05-28

Investeringar

Investeringsnivån är för perioden låg. Utfallet per april var 265 mnkr jämfört med årsbudgeten på 1 646 mnkr, vilket är ca 16 %.

Investeringsram per nämnd	Budget 2019	Utfall april	Prognos	Genom- förande- grad
Fastigheter- grundskola	371,2	48,6	339,6	
Fastigheter- förskola	47,6	22,0	46,9	
Fastigheter- gymnasiet	23,0	2,5	26,1	
Kulturfastigheter	3,0	0,0	1,0	
Idrottsfastigheter	143,2	60,8	125,0	
Energiinvesteringar fastigheter	54,0	9,5	30,0	
Boenden (äldreboenden)	119,0	10,7	116,3	
Boenden (individ och familj)	21,4	0,0	11,4	
Exploateringsinvesteringar	148,6	31,2	148,6	
Hamnen	221,4	21,3	209,4	
Hamnen, externa hyresgäster	75,0	5,2	85,0	
Övriga fastighetsinvesteringar	40,5	4,9	38,0	
Fastighetsnämnden totalt	1 267,9	216,7	1 177,3	92,9%
Infrastruktur ordinarie	90,7	10,1	91,5	
Infrastruktur strategisk	147,4	30,0	134,9	
Tekniska nämnden totalt	238,1	40,1	226,4	95,1%
Mälarporten	13,0	0,0	13,0	
Mälarporten summa	13,0	0,0	13,0	100,0%
Äldrenämnden	3,8	0,8	3,4	
Grundskolenämnden	19,0	1,8	19,0	
Förskolenämnden	10,0	0,3	10,0	
Kommunstyrelsen, främst datorer mm	48,3	9,0	48,3	
Individ- och familjenämnden	1,0	0,8	1,0	
Nämnden för idrott och friluftsliv	18,3	-7,0	15,1	
Byggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	
Miljö- och konsumentnämnden	0,5	0,0	0,5	
Nämnden för personer med funktionsneds	1,3	0,4	1,6	
Kulturnämnden	8,5	0,1	8,5	
Skultuna	3,2	0,0	3,1	
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	13,6	2,0	13,6	
Övriga nämnder summa	127,4	8,3	124,1	97,4%
Totala investeringar beslut	1 646,4	265,0	1 540,8	93,6%

Prognosen för helåret är att 94 procent kommer att genomföras, vilket är högre än målet på 70 procent. Prognosen kommer troligen att skruvas ner under året då förseningar och andra hinder dyker upp. Större projekt är nya Lögarängsbadet, infrastruktur i hamnen och modernisering av Irstaskolan.

Bolag och kommunalförbund

Sammanfattning av respektive bolags delårsrapport 2019

Västerås stadshus AB

Bolaget är Moderbolag i koncernen och bedriver ingen egen verksamheten. Bolaget har lyft en fråga till KS och KFM som avsåg Bostads AB Mimers möjligheter att köpa ett bolag för att föra över en del av fastigheten Förseglet.

De finansiella intäkterna har ökat med 10,3 mnkr jämfört med budget beroende på ökad utdelning från Mälarenergi från 58 mnkr till 68,3 mnkr. Den ökade utdelningen beror på en trigger som finns i ägardirektivet och som ger en större utdelning om Mälarenergi förbättrar sitt resultat. Mimers utdelning uppgår till 1,4 mnkr och är i nivå med budget och ägardirektivet. De finansiella kostnaderna beräknas bli 0,6 mnkr lägre än budget beroende på att bolaget inte lämnat någon utdelning på 2018 års resultat. Resultat efter finansiella poster beräknas bli 10,9 mnkr bättre än budget beroende på ovanstående förbättringar.

Mälarenergi AB

Styrelserna inom koncernen Mälarenergi har fattat beslut om att säkerhetspröva samtliga ledamöter i styrelserna då koncernen bedriver säkerhetskyddad verksamhet.

Bygget av Block 7 kommer enligt senaste prognoserna att hålla budget och tidplan vilket innebär att anläggningen tas i drift år 2020.

I december 2016 togs beslut att bygga en ny stor ackumulatortank intill Kraftvärmeverket. Tanken är klar och beräknas vara i full drift under våren 2019.

I ett samarbete med ABB visar ABB hur deras motorer och frekvensomriktare bidrar till minskade utsläpp genom att öka effektiviteten på Mälarenergi.

Det pågår ett projekt med att byta mätare för alla kunder gällande elnät. Hittills har det monterats ca 12 400 mätare.

Elnäts framtida intäcksreglering och utformning är oklart och kommer att påverka koncernen.

MADRID 300 är ett strategiskt initiativ med målet att hela koncernen ska effektiviseras med 300 mnkr från 2015 till 2019. Av dessa identifierade 300 mnkr ska minst 260 mnkr vara realiserade i slutet av 2019. De effektiviseringar som inte är realiserade i utgången av 2019 ska vara inarbetade i koncernens långtidsbudget. Bakgrunden till MADRID 300 är att Mälarenergikoncernens lönsamhet behöver stabiliseras på en långsiktigt hållbar nivå för att bolaget ska kunna utvecklas till att bli ett ledande infraserviceföretag. Stora investeringar ska genomföras. Samtidigt ska bolaget fortsätta att hålla konkurrenskraftiga priser och vara attraktiva för kunderna genom att leverera infraservice i toppklass. För

2019-05-28

2019 finns totalt fyra miljömål. Målen handlar om tillgängligheten för Block 6, uppströmsarbetet på AO Vatten, krav på entreprenörerna att använda fossilfria fordonsbränslen och interna energieffektiviseringar. Uppföljning sker kvartalsvis.

Periodens resultat efter finansiella poster uppgick till 313 mnkr. Periodens utfall är ca 12 % bättre än samma period föregående år. Anledningen till den positiva avvikelsen beror till största del på periodiseringsfel vilket innebär att det kommer att justeras på helåret. Prognosen för helår visar ett resultat efter finansiella poster om 397 mnkr jämfört med budgeten på 360 mnkr.

Soliditeten prognostiseras till 36,9 % mot budgeten på 37,1 % och avkastning på totalt kapital exklusive vattenverksamheten beräknas bli 5,2 % på helår mot budgeterat 4,9 %. Såväl soliditet som avkastning på totalt kapital kommer därmed att uppfyllas enligt ägardirektivet.

Investeringstakten för koncernen totalt är hög. Ackumulerat för tertialet uppgår investeringarna för koncernen till 571 mnkr jämfört med 357 mnkr samma period föregående år. Prognosen för året är 1 613 mnkr (1 549). Ökningen beror på en förskjutning mellan åren av kostnader för Block 7. Investering för Block 7 uppgår för året till ca 790 mnkr, total investering kvarstår enligt beslut med 1,7 mdkr.

En varm inledning av 2019 har medfört lägre försäljning av värme hos Kraftvärmeverket, dock har det producerats och sålts mer el från Kraftvärmeverket jämfört med föregående år då Generator 4 nu är i drift efter haveriet i slutet av 2017.

Vattenkraften har haft en mycket nederbördsfattig start på året med en viss återhämtning i mars och april när det var vårflood. Total vattenkraftsproduktion har uppnåtts till 89 % av det planerade. Lägre volym i år men med högre elpriser har påverkat med lägre intäkter för elförsäljning, elcertifikat och inmatningskreditering.

Elförsäljning till slutkund uppgick till 860 GWh för de första fyra månaderna och beräknas på helåret att uppgå till 2 137 GWh i enlighet med budget.

Vattenförsäljningen väntas öka till 11 Mm³ under året en ökning med 0,2 Mm³ mot budget.

Överföringen i elnätet för tertialet uppgick till 657 GWh vilket är lägre än budgeterad volym 675 GWh. För helåret prognostiseras volymen till 1 789 jämfört med budget 1 808, den lägre volymen beror framförallt på det milda vädret under första kvartalet.

Dotterbolaget Elnäts prognostiserade resultat uppgår till 105 mnkr och överstiger därmed budget med 16 mnkr. I huvudsak beror det på att det är högre takt på de medelstora anslutningarna.

Dotterbolaget Fibra prognostiserar också ett högre resultat än budget med 3 mnkr vilket beror främst på att året inleddes med ca 2 000 fler kunder än vad det var beräknat i budget.

2019-05-28

Bostads AB Mimer

Bostads AB Mimer har i dagsläget 401 lägenheter under produktion. I början av året var 80 lägenheter i kvarteret Välljärnet på Bäckby klara för inflyttning och under sommaren blir ytterligare 80 lägenheter klara på samma fastighet. Byggnationen i kvarteret Matboden på Vallby blev klar årsskiftet 2018/2019 och inflyttning har skett i 94 lägenheter. På Vetterlund byggs det 82 lägenheter som ska vara klara i höst.

Mimers första kooperativa hyresrätter i kvarteret Sjöodjuret i Kajstaden, står klara i juli år med 65 lägenheter där det krävs att man betalar en insats på 80 000 - 180 000 kronor. Denna summa återbetalas när man flyttar från lägenheten.

I kvarteret Förseglet på Öster Mälarstrand kommer det byggas totalt 1 500 bostäder. Ett av företagen som kommer att bygga är Junior Living som i maj i år förvärvat rätten att bygga drygt 100 lägenheter i ett höghus upp till 16 våningar. Mimer planerar att bygga ca 490 lägenheter de närmaste åren.

Under 2019 kommer det vara en ny inriktning på Jobbpunkt Mimer. Åtta kvinnor som bor på Bäckby med utländskt ursprung anställs för att städa trappuppgångar, tvättstugor och hålla ordning på området samt skapa trivsel. De får utbildningar i bland annat svenska och efter ett år är tanken att de skall vara anställningsbara av Mimers entreprenörer.

Under 2019 genomförs en satsning på miljöbodas och under året ska 23 bodar renoveras på Gryta, Skallberget, Vallby och Bäckby. Hyresgästerna informeras om hur de sorterar rätt för att höja efterlevnaden av källsortering på dessa områden.

I maj påbörjas renoveringen av kvarteret Josef i Centrum med 96 berörda lägenheter, som senare åtföljas av kvarteren Ivar och Kåre.

Resultatet per sista april 2019 är något över budget. Under första kvartalet har ett radhus på Hammarby sålts, med en reavinst på 1,8 mnkr. Hyresintäkterna ligger lägre än budget 2019 vilket till stor del beror på en budgeterad hyresökning på 2,5 % från årets början men som blev 2,45 % från april månad vilket ger ett tapp på 5 mnkr. Årets snörika vinter har gjort att kostnaderna för snöskottning är över budget. Andra kostnader som är högre än budget är de för lägenhetsunderhåll samt kostnader för skador som branden på Fredriksberg samt ett antal vattenskador. Detta pareras av lägre taxor för värme, avskrivningar och finanskostnader under perioden. Ett nytt inköpssystem har införts för bättre kontroll av inköp, avtal och fakturor.

Det prognosticerade resultatet dras ned med 5,1 mnkr beroende på en lägre hyresökning än budget. För att kompensera de första månadernas kostnadsöverdrag i den operativa verksamheten görs kostnadsnerdragningar på fastighetsunderhåll. Ambitionsnivån vid renoveringar av vattenskador hålls nere och det företagsstyrda lägenhetsunderhållet dras ner.

2019-05-28

I prognosen för 2019 ingår Gurstaden AB med ett negativt resultat på -2,2 mnkr samt Björnklockan på 0 mnkr.

Nya Västerås flygplats AB

Sedan två år tillbaka driver Stockholm-Västerås flygplats ett omfattande besparingsprogram för att bli mer kostnadseffektiva, effektivisera arbetssätt samt skapa bättre samverkan mellan olika aktörer. Verksamheten drivs affärsmässigt och skall genom planering, effektivisering och med fokus på säkerhet bygga en långsiktigt hållbar affär. Stockholm-Västerås flygplats har som mål att driva verksamheten med en så liten klimatpåverkan som möjligt. Andelen förnybart flygbränsle som tankas på svenska flygplatser skall vara fem procent senast år 2025. En nyetablering av en helt blyfri bränsleanläggning kommer att uppföras på området. Andelen kemikalier för halkbekämpning har ersatt med sand och succesivt har belysning för skyltar på rullbanesystemet bytts ut till LED-belysning.

Stockholm-Västerås flygplats har som övriga flygplatser i Sverige påverkats negativt av klimatdebatten även om detta inte märks lika tydligt som på övriga svenska flygplatser. Den utveckling branschen ser av fallande resenärstillväxt är specifik för Sverige medan antalet flygpassagerare ökar i nästan alla andra länder i Europa. Stockholm-Västerås flygplats följer uppsatta mål avseende passagerarutvecklingen för sin utrikestrafik och de kommersiella operatörer som återfinns på flygplatsen har fortsatt en hög kabinfaktor på samtliga destinationer.

Bolaget har ännu inte fått sin ansökan om nytt miljötillstånd prövat hos mark- och miljödomstolen som skickades in i juli 2017, vilket är oroande för flygplatsens framtida strategi. Bolaget behöver få tillstånd nya affärer och därmed öka sina intäkter, vilket försvåras av den utdragna processen och möjlighet att förhandla med nya potentiella operatörer.

Vid budgetarbetet hösten 2018 återfanns ingen information om att styrelsearvodena skulle justeras upp till samma nivåer som i stadens stora bolag. Budgeten förväntas ändå kunna hållas då det finns en viss ökad aktivitet från ad hoc flyget och intäktssidan därmed kan ökas något. Prisnivåerna håller marknadsnivåer.

Västerås parkerings AB

Västerås Parkerings AB startade sin verksamhet den 31 augusti 2016 och har allt sedan starten varit ägt till 100 % av Västerås Stadshus AB. Bolaget har ingen anställd personal utan all verksamhet utförs av Västerås stads personal.

Den 7 januari tog NCC byggområdet för parkeringshus Dockan i besittning, som beräknas stå färdigt hösten 2020. Markförhållandena visade vara sämre än väntat, med stora betongfundament och föroreningar, vilket medfört förseningar i tidsplanen. Det är ännu inte klart om den totala tidsramen och budgeten kommer att påverkas av detta.

2019-05-28

Beläggningen i Däcket har visat sig vara högst under kvällar, nätter och helger, på tider då parkering tidigare har varit avgiftsfri. Den taxejustering som gjordes i Däcket från 1 mars med avgiftsbelagd parkering dygnet runt veckans alla dagar har medfört ökade intäkter.

Detaljplanen för Oxbacken centrum har varit ute på samråd i februari. Den upphandling av mobila betaltjänster som gjordes i början av 2018 överprövades, och i januari meddelade förvaltningsrätten avslag på de tre ansökningarna om överprövning.

Resultatet för första tertialet uppgår till 1,2 mnkr (1,1 mnkr 2018). Intäkter från parkeringsköp i parkeringshuset Däcket tas i anspråk i den takt köparna får slutfakturor och platserna tas i anspråk. Avskrivningarna för parkeringshuset Däcket löper vidare sedan sommaren 2018. Kostnader har dock tillkommit under det första kvartalet som en konsekvens av den förlikning som genomfördes under våren med byggtreprenören. Fortsatt låga marknadsräntor gynnar bolaget. Överskottet för perioden är hänförligt till lägre räntekostnader och ökade parkeringsintäkter. I nuläget lämnar bolaget en jämförelse med årsbudget oförändrad resultatprognos för helåret om -0,2 mnkr.

Västerås marknad och näringsliv AB (VMNAB)

Verksamheten följer den beslutade verksamhetsplanen och utvecklas planenligt. Upphandlingar inom IT och Catering slutförs inom kort.

VMNAB stänger den fysiska turistbyrån och upphör med biljettförsäljning den 1 oktober. Biljett-försäljningen har sjunkit dramatiskt då den i huvudsak numera sker via nätet men konserthuset och teatern kommer att sälja sina egna biljetter. Verksamheten kommer att fokusera på mer aktivitet i digitala kanaler, fler info-points och att utbilda personal inom besöksnäringen. Dessutom frigörs resurser till att arbeta med destinationsutveckling.

Arbetet inom företagservice har gett mycket gott resultat och i år uppmättes det högsta resultatet hittills i NKI-mätningen (75) över företagets nöjdhet med stadens myndighetsutövning. Etableringsarbetet är aktivt och ett flertal mässor har besökts och flera större utvecklingsprojekt med företag i staden bedrivs.

Expectrums satsning på att utbilda lärare har slagit väl ut och nu är 20 lärare "certifierade" vilket bidrar till att fler barn kan ta del av verksamheten. Påskens aktiviteter som riktade sig till äldre ungdomar, lockade många och var mycket uppskattade. Kemilabbet har anpassats så numera använder Wijkmanska gymnasiet lokalerna i sin undervisning.

Medlemsantalet är det högsta hittills och numera har ca 150 personer sin arbetsplats på Expectrum, vilket är ett bevis på att den nya medlemsmodellen är framgångsrik. Evenemanget Guldstänk genomfördes i mars och var som vanligt mycket uppskattat. Volymen på biljettförsäljning inför Cityfestivalen ligger ungefär en månad före motsvarande tid förra året. Arbetet med den nya digitala

2019-05-28

plattformen för kommunikationskanalerna har blivit försenad. Externa resurser måste anlitas i större utsträckning.

Bolagets resultat efter första tertialet är ett plus på 2,0 mnkr mot budget. Detta kan till stor del förklaras av ännu ej upparbetade kostnader, vakanser och föräldraledigheter. Prognosen visar dock på ett underskott på -1,4 mnkr på grund av en engångspremie avseende avtalspension.

Västerås stads strategiska fastigheter AB (VSSF)

Försäljning av mark från Gäddeholms AB till Västerås stad är planerad under året. I bolaget Utvecklingsfastigheter i Västerås AB planeras fastigheten Hårdsmidet på Bäckby att säljas då fastigheten inte bedöms vara ett strategiskt innehav.

Bolagets helårsresultat beräknas uppgå till 3,6 mnkr mot budgeten på 3,9 mnkr. Försämring i prognosen bero mest på att intäkterna är lägre än budget. Detta beror främst på att hyresnivån delvis regleras efter rådande ränteläge vid specifik tidpunkt. Reala räntenivån blev lägre än budgeterad, vilket följaktligen resulterar i lägre intäkter. Soliditeten per den 30 april 2019 uppgår till 30,1% och beräknas uppgå till 30,9 % per den 31 december 2019 vilket uppfyller ägardirektivenskrav på 30 %.

Mälarhamnar AB

Verksamheten i Mälarhamnar fortsätter utvecklas i positiv riktning. Trots pågående ombyggnader av kajer och med magasin lyckas bolaget bedriva befintliga affärer och ta nya. Under 2019 fortsätter Mälarhamnar arbetet med effektivisering, satsning på marknad, affärsstrategier och affärsanalyser för att uppfylla uppsatta mål. Såväl planering, genomförande och uppföljning av daglig drift som utveckling för framtida affärer tas numera successivt och strukturerat genom samarbete mellan företagets avdelningar.

Förseningar i Mälarprojektet oroar dock. I Köping har kajombyggnaden stött på problem och försenats och i Västerås har ombyggnaden av energikajen motsvarande problem. För Södertälje Sluss aviseras både fördyringar och förseningar. Störningar och förseningar kan komma att påverka befintliga affärer och möjligheten till nya.

Insikten om sjöfartens potential fortsätter att öka på nationell nivå. Ändå tycks steget till aktiva åtgärder för att styra godset från land till sjö fortfarande vara långt borta. Kunderna vittnar om svårigheterna att konkurrera med lastbilstrafiken och de konsekvenser lots- och farledsavgifter för med sig. Lotsbristen lyfts också som ett allt större problem. Värt att notera är att det vare sig är hamn- eller hanteringsavgifterna som påverkar valet, utan de extra kostnaderna som ett Mälaranlöp för med sig och osäkerheten med att kunna komma och gå i tid med lots.

Volymerna finns i regionen, både på export- och importflöden. Kapaciteten på land är ansträngd och klimatmålen svåra att nå. Trafikverket redovisade under

2019-05-28

våren att transportsektorn har en negativ utveckling avseende utsläpp av koldioxid.

Periodens resultat uppgick till 9,5 mnkr vilket är 3,4 mnkr mer än föregående år. Prognosen för året är 11,3 mnkr, vilket är 1,8 mnkr sämre än budgeten på 13,1 mnkr. Resultatförändringen beror på ökade kostnader på el och drivmedel som inte kunde förutses, ökade styrelsearvodet samt den del där personal går dubbelt under upplärning.

Intäktsprognoisen för året är 6,5 mnkr högre än budget. Ökningen beror på fler anlöp och mer gods. Erfarenheten visar dock att volymerna minskar under sommaren, vilket medför att prognosen är försiktigt uppräknad för återstående månader.

I helårsprognos ökar kostnaderna med 8,3 mkr mot budget. Kostnadsökningen beror på ökade driftkostnader till följd av volymökning, men även viss del för högre elpris. Ökade volymer kräver ökad bemanning. Antalet årsarbetare beräknas vid årsskiftet uppgå till 76 mot 71 vid förra årsskiftet.

Investeringsprognosen uppgår till 35 mkr vilket är i nivå med budget.

Bolagens resultat

Resultat efter finansiella poster, mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse
Västerås stadshus AB	58,1	57,4	68,3	10,9
Mälarenergi AB	350,4	360,0	397,1	37,1
Bostads AB Mimer	341,9	132,8	127,6	-5,2
Nya Västerås flygplats AB	-25,9	-23,8	-23,8	0
Västerås parkerings AB	2,0	-0,2	-0,2	0
VMN AB	-17,0	-17,0	-18,4	-1,4
VSSF AB	7,1	3,9	3,6	-0,3
Mälarhamnar AB	25,0	13,1	11,3	-1,8

Sammanfattning av respektive kommunalförbunds delårsrapport 2019

Mälardalens Brand- och räddningsförbund (MBR)

MBR:s resultat i april 2019 uppgår till -0,1 mnkr. Prognosen för året pekar mot ett underskott på -2,3 mnkr. Orsaker till underskottet är flera. Ett nytt RIB-avtal för deltidsbrandmän som på grund av ersättningskonstruktionen överstiger budgeterad uppskrivning betydligt. Pensionsåtaganden överstiger budgeterad prognos. Högre datakostnader, tillkommande kostnad för el, värme och vatten på Skultuna brandstation samt kostnader för återanskaffning av material efter inbrott på Vallby brandstation är ytterligare kostnader som överskrider budgeten.

Det ökade anslaget som MBR erhöll 2019 från medlemskommunerna visar sig till stor del förbrukas i ökade pensionsförpliktelser. Väsentligt ökad personalomsättning, ökade fordonskostnader, behov av administrativt stöd och

2019-05-28

resurser, lokalanpassningar för eftersatt underhåll och tillskapande av unisex omklädningsrum, samt miljöåtgärder på övningsfältet är andra områden där förbundet ser behov av ökat anslag.

2018 startade MBR ett projekt med att göra hembesök. Projektet fortgår under 2019 och syftet är att öka medborgarnas kunskaper om brandförebyggande åtgärder i hemmet.

Under våren har ett omfattande arbete pågått med skiftpersonalens sommartjänstgöring. Vikarietillgången är låg, så tillgången till ordinarie personal är mycket viktig. Målsättningen är att få till en så bra beredskap för bränder och olyckor som möjligt genom en planering som både ur arbetsgivarens och den enskildes perspektiv är godtagbar.

En fordonstekniker, som tillika skall ha beredskapsfunktion som brandman, har rekryterats för att begränsa de ökande reparationskostnaderna på MBR:s fordon.

Förbundsdirektörens arbete, med att ta fram en målbild 2025 för MBR gällande behov av resurser inklusive lokalisering av enheter, brandstationer och övningsmöjligheter fortgår där analysfasen nu inletts.

VafabMiljö

2019 är andra året som VafabMiljö kommunalförbund har ett samlat ansvar för medlemskommunernas hushållsavfall. I oktober 2018 övergick insamlingen av avfall i västra regionen till entreprenören Allmiljö AB. Kommunalförbundet har övertagit nio olika taxekonstruktioner från medlemskommunerna. Förbundet har tagit fram ett förslag till gemensam avfallsplan och taxa som är ute på remiss hos medlemskommunerna. Inriktningen är att medlemskommunerna ska besluta om avfallsplanen och avfallstaxan innan sommaren 2019. Den nya avfallsplanen och taxan ska gälla från och med 2020.

Förbundet har under 2018 upprättat ett nytt samarbetsavtal med Mälarenergi, vilket fortlöper under 2019. Inriktningen att avyttra Norsa förbränningsanläggning har avböjts av motparten och anläggningen kvarstår i VafabMiljös regi. Ett nytt avtal om fjärrvärmeleveranser kommer istället att tecknas från halvårsskiftet 2019.

VafabMiljös resultat per april 2019 uppgår till 7 mnkr, vilket är ca 6 mnkr sämre än budget. Avvikelsen kommer främst av ökade krossningskostnader efter en maskinbrand i krossningsutrustningen, men även av ökade marknadspriser på papper vilket nästintill dubblat priset på avfallssäckar. Intäkterna och kostnaderna avseende samarbetsavtalet med Mälarenergi har ökat på grund av ökade in- och utleveranser under perioden, men för helåret ser budgeten ut att hålla. Avskrivningarna är lägre än budget, vilket delvis kan förklaras av att sluttäkningsarbetena är säsongsberoende och är inplanerade efter tertial 1.

2019-05-28

Västmanlandsmusiken

Västmanlandsmusikens resultat för april är -0,8 mnkr i underskott mot årets budget. Orsaker till underskottet är högre kostnader för personal beroende på retroaktiva pensionsavsättningar relaterade till byte av pensionsystem tidigare år som inte har betalats eller avsatts under de åren. Dessutom har inte statsbidrag avseende perioden bokats upp. Västmanlandsmusiken ser inte någon anledning att justera prognosen för helåret utan räknar med att hålla budget.

Verksamheten i Konserthuset och i andra delar av Västerås och Västmanland har bedrivits framgångsrikt, med konserter och föreställningar på en mängd olika spelplatser. Sinfoniettan har gästspelat både i Stockholms konserthus och i Göteborgs konserthus. Barn & unga-projekten är många, både i Västerås och i hela regionen. Västerås Konserthus invigdes 2002 och har etablerat sig som ett av landets mest populära. Teknikutvecklingen inom ljudteknikområdet har utvecklats och en investering i ett nytt ljudsystem av högsta klass kommer att ske till Stora salen under hösten.

Västmanlands teater

Västmanlands Teater inledde året med extrainsatta föreställningar av *Den stora branden*. Intresset för föreställningen har varit stort med många nationella recensioner och filmatisering av SVT. Teatern har haft två premiärer, familjeföreställningen *En världsomsegling under havet* och *Florrie*, som var slutsåld redan innan premiären.

Västmanlands teaters resultat för april är 1,7 mnkr. En ny periodiseringsprincip för intäkterna har beräknats utifrån verksamhetens aktiva spelperioder för ett mer rättvisande resultat framgent per månad, vilket påverkar resultatet positivt. Personalkostnader, marknad, caféverksamhet samt övriga externa kostnader ligger i linje med budget. Produktionskostnaderna är lägre mot föregående år beroende på föregående års höga kostnader på bl.a. föreställningen *Taube today*. Intäkterna har skrivits upp på grund av ökade biljettintäkter och högre anslagsuppskrivning än budget, vilket gör att Västmanlands Teater har beslutat att göra en fjärde produktion under hösten, *Out of space*. Föreställningen är ett samarbete med Gycklargruppen Trix. Helårsprognosen är ett nollresultat.

Kommunalförbundens resultat

Resultat efter finansiella poster, mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Avvikelse
	2018	2019	2019	
Mälardalens brand och räddningsförbund	-1,5	0,0	-2,3	-2,3
Vafab Miljö	7,8	5,7	0,0	-5,7
Västmanlandsmusiken	0,3	0,0	0,0	0,0
Västmanlands teater	0,5	0,0	0,0	0,0

Bilagor

- 1. Nämndernas åtgärdsplaner i tabell**
- 2. Återrapportering av uppdrag**